

ENFLASYON VE HAYAT PAHALILIĞI

Enflasyon ve hayat pahalılığı ile alakalı çözüm önerilerimizi üç başlık altında sunacağız:

1- Enflasyona sebep olan dolara endeksli kâğıt para sisteminin terk edilmesi ve altın sistemine geçilmesi

2- Mal ve hizmetlerde maliyetlerin düşürülmesi

3- Stokçuluk cezalarının arttırılması.

Altına Dayalı Para Sistemi Enflasyonu Yok Eder

Her ne kadar ülkemizde enflasyon rakamları hükümetin etkisi ve kontrolüyle Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından çok yüksek değilmiş gibi gösterilse de gerçeğin böyle olmadığı halk tarafından açıkça hissedilmektedir. TÜİK en son Tüketici Fiyat Endeksi'nin (TÜFE) bir önceki aya göre %3,51 arttığını, yıllık bazda ise %21,31'e yükseldiğini açıklamıştır. Lakin bu rakamlar asla inandırıcı değildir.

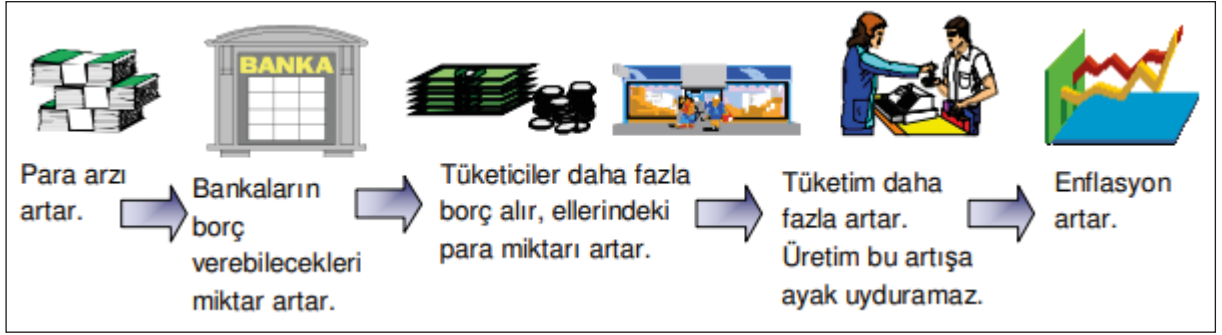
Türkiye'nin enflasyon verileri hakkında bir değerlendirme yapan Johns Hopkins Üniversitesi'nden Prof. Steve Hanke 20 Kasım 2021 tarihinde sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada Türkiye'deki reel enflasyonun %58,75 olduğunu söylemiştir ki piyasa fiyatlarındaki artış, bu görüşü desteklemektedir.

"Enflasyon" deyince akla ilk gelen, günlük hayatta çokça kullandığımız mal ve hizmetlerin fiyatlarının artmasıdır. Ancak mal ve hizmetlerin fiyatları zaman içinde artabilir veya azalabilir. Enflasyon sadece belli bir mal veya hizmetin fiyatının tek başına artması değil, fiyatlar genel düzeyinin sürekli bir artış göstermesidir. Yıllık enflasyonun %58,75 olması, fiyatların bir önceki yıla göre ortalama %58,75 oranında arttığını -örneğin; geçen yıl 100 TL'ye alınan bir mal sepetinin bu yıl ancak 158,75 TL'ye alınabileceğini- ifade eder.¹

Enflasyonun nedenleri konusunda kapitalist iktisat teorisyenleri arasında görüş birliği bulunmamaktadır. Amerikalı iktisatçı Irving Fisher'in miktar teorisini benimseyen Klasik iktisatçılara göre enflasyon olgusu, para arzına bağlıdır. Keynesyen iktisatçılara göre ise para arzındaki her artış daima fiyatlar genel düzeyini artırmaz. Monetarist görüşe göre enflasyon olgusu daha çok parasal kaynaklıdır. Philips eğrisi ile enflasyonu açıklayan Yeni Keynesyen görüşe göre enflasyon olgusu maliyet kaynaklıdır.²

¹ TCMB Enflasyon kitapçığı s. 3

² Türkiye'de Fisher Hipotezinin Geçerliliğinin Sınanması, Doç. Dr. Levent Çinko, Marmara Üniversitesi, Bankacılık Bölümü

Enflasyonun sebepleri iktisadi ve siyasi birçok parametreyi bünyesinde barındırmaktadır. Dünya petrol rezervinde zirvede bulunan Venezüella'daki enflasyonun %1575; ikinci en büyük petrol rezervine sahip Suudi Arabistan'da ise enflasyonun %0,8 olması, yönetimsel beceriye ya da beceriksizlikle açıklanamaz.³

Kapitalist teorisyenlerin belki de tek ortak görüşü, teorilerinde kâğıt para-faiz-enflasyon üçlemesini kullanmalarındır. Fiyat istikrarı, ekonomik istikrarın olmazsa olmaz koşuludur. Bu çerçevede, merkez bankalarının temel hedefi de fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmek olarak belirlenmiştir. Merkez bankası bu hedefe ulaşmak için kısa vadeli faiz oranlarını araç olarak kullanmaktadır.⁴ Bu da gösteriyor ki her şey dönüp dolaşıp mevcut para sisteminde düğümlenmektedir. **Zira merkez bankalarının asıl görevi, küresel para sisteminde değersizleşen yerel para birimine faiz vasıtasıyla bir değer kazandırmaktan ibarettir.** Çünkü bugün dünyadaki para birimlerinin tamamı itibaridir. Altın ve gümüşe dayalı değildir. Öyleyse odaklanmamız gereken nokta, itibari kâğıt para sistemidir.

Goethe, "Faust" isimli kitabında "Hiç emek harcamadan da değer yaratmak mümkündür. Kâğıt para bu amaçla icat edildi."⁵ derken kapitalizmin dayanağının kâğıt para sistemi olduğuna vurgu yapmaktadır.

Mevcut para sistemini kısaca özetleyecek olursak:

I. Dünya Savaşı patlak verdiğinde altın sistemi varlığını devam ettiriyordu. I. Dünya Savaşı'na dâhil olan ülkeler savaş maliyetlerini karşılamak için altın karşılığı olmadığı hâlde para basmaya başladılar. Savaş bittiğinde ise karşılıksız basılmış para yığını ile karşı karşıya kaldılar. I. Dünya Savaşı'nın ekonomik yaraları tam manasıyla sarılmadan 1929 Büyük Buhran ile çöken kapitalist ekonomiyi canlandırmak için II. Dünya Savaşı başlamış ve Avrupa ülkeleri bu savaştan yine iktisadi krizler ile çıkmıştır. Savaş sırasında ellerindeki altın rezervi erimiş ve karşılığı olmayan kâğıt paralar kalmıştır.

Tam da böylesi bir ortamda 1944 yılında ABD'nin Bretton Woods kasabasında, 44 ülkenin katılımı ile uluslararası bir toplantı düzenlenerek savaş sonrası para sisteminin nasıl olacağı tartışılmıştır. İngiltere'nin başını çektiği Avrupa, altın rezervlerinin erimesinden dolayı altın sisteminden çıkarak Keynes'in "Banker" olarak isimlendirdiği altına güdümlü olmayan uluslararası bir para biriminin kabul edilmesini önermiştir. II. Dünya Savaşı'ndan güçlenerek

³ <https://tr.tradingeconomics.com/country-list/inflation-rate?continent=america>

⁴ <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/b62e1fb7-ebc1-4922-99dc-b3ba23320b9f/enflasyon.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROO-TWORKSPACE-b62e1fb7-ebc1-4922-99dc-b3ba23320b9f-m5lk-1M>

⁵ Faust, Cilt 2, Johann Wolfgang Von Goethe

çıkan ve merkez bankalarındaki altın rezervlerinin neredeyse %70'ine sahip olan ABD, elbette bu öneriyi kabul etmemiştir. Olağanüstü bir altın rezervine sahip olan, rakip olarak gördüğü Avrupa'nın altın rezervlerinin erimesini fırsat bilen ABD, "White Plan" da denilen "Altın Kambiyo Sistemini" dikte ettirmiştir. Bu sisteme göre altın tedavülde dolaşmayacak 1 ons altın (yaklaşık 31 gram) 35 ABD dolarına sabitlenecek, diğer para birimleri de ABD dolarına endekslenecekti. ABD merkez bankası çıkardığı dolarlar için toplam aktifinin %25'ini altın rezervi olarak bulunduracaktı.

Kapitalizmin aç gözlülüğü bu sistemin uzun yaşamasına müsaade etmedi. Sürekli genişleyen bir ekonominin finansman ihtiyacını karşılamak için artırılan para arzı, ABD merkez bankasının altın rezervini hızla azalttı. 1966 yılında Avrupa'daki merkez bankalarında 14 milyar dolardan fazla para bulunurken ABD'nin yalnızca 13,2 milyar dolarlık altın rezervi vardı. 1971 yılına gelindiğinde ABD, iki seçenikle karşı karşıya kaldı; ya altınla irtibatlı yavaş gelişen fakat sabit olan reel ekonomiyi ya da herhangi bir madene bağlanmayan itibari kâğıt para sistemini dolayısıyla sanal ekonomiyi tercih edecekti. Sanal ekonomi, eldeki servetin daha önce görülmemiş bir şekilde büyümesini, soğuk savaş hâlindeki Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne (SSCB) karşı ciddi bir üstünlük kurulmasını ve altın rezervlerinin korunmasını sağlayacaktı. Öyle de oldu! ABD, sanal ekonomiye geçişten kısa bir süre sonra bu muazzam gücü kullanarak SSCB'nin dağılmasını sağladı.

1971 yılında, ABD dolarının altına endekslenmesi zorunluluğu ortadan kaldırılmıştır. Altına çevrilebilen bir paranın bulunmaması nedeniyle, 1944 Bretton Woods Anlaşması'ndan itibaren uygulanan Altın Kambiyo Sistemi fiilen sona ermiştir. Artık ABD dolarının tek başına hükümdarlığını sürdürdüğü yeni bir para sistemi ile dünya karşı karşıya kalırken, altın değer ölçüsü olmaktan çıkıp alınıp satılabilen mal hâline dönüşmüştür. Altınsız bir para sistemini en iyi anlatan, Nixon'un Hazine Bakanı John Connally'nin "Dolar bizim paramız ama artık sizin sorunuz!" sözü olmuştur.

Altın Kambiyo Sistemi'nin ABD tarafından tek taraflı iptal edilmesiyle dolar kapitalistlerin sömürü araçlarından biri hâline geldi ve dünya yeni finansal krizlerle baş başa kaldı. Herhangi bir şeye dayanmayan, altın ve gümüş karşılığı olmayan, kanuni kâğıt paraları ve banka bilgisayar sistemlerinden üretilen mevduatları da "para" kabul ederek parayla istedikleri gibi oynamaya, istedikleri gibi manipüle etmeye başladılar. Parasal krizler ve ekonomik problemler oluşturdular ve şişirilmiş sanal bir dünya ekonomisi icat ettiler.

Kâğıt para sistemi spekülasyonlar ve manipülasyonlar barındıran özelliği ile kapitalizmin dayanağı olmakla birlikte aynı zamanda günümüzde bu ideolojinin kendi sonunu hazırlayan bir araç hâline dönüşmüştür. 2008 küresel finans krizinden sonra dünya artık kapitalist iktisat nizamının istikrarı sağlayamadığını sesli olarak dile getirmektedir.

Dünya Bankası'nın 2007-2012 yılları arasında başkanlığını yapan Robert Zoellick, önde gelen ekonomilerin, döviz hareketlerini kontrol etmek ve yönlendirmek için küresel altın standardını yeniden benimsemeyi dikkate almaları gerektiğini savunuyor ve şöyle diyor: "Sistem ayrıca enflasyon, deflasyon ve gelecekteki para birimi değerleriyle ilgili piyasa beklentilerinin uluslararası bir referans noktası olarak altını kullanmayı dikkate almalıdır."⁶

26 Eylül 2008 yılında Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy şöyle dedi: "1944'te Bretton Woods'ta olduğu gibi finansal sistemi temelden yeniden gözden geçirmeliyiz." 13 Ekim 2008 yılında İngiltere Başbakanı Gordon Brown dünya liderlerinin yeni bir ekonomik düzende anlaşmak için buluşması gerektiğini açıklayarak şöyle dedi: "Gelecek yıllar için küresel bir finansal yapı inşa etmek adına yeni bir Bretton Woods anlaşmasına ihtiyacımız var."

Paranın altın yerine dolara endekslenmesi ABD'yi sömürgeciliğin zirvesine taşıyan en önemli faktörlerden birisi olmuştur. Bu durumdan sadece az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler değil, gelişmiş ülkeler de rahatsızdır. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, uzun zamandır devletlerarası para birimi olarak kullanılan doların artık kullanılmaması gerektiğini birçok kez dile getirmiştir.

Ne yazık ki bu söylemlerin bir kızgınlık ifadesinden ileri gitmeyeceği açıktır. Gerçek anlamda sonuç alabilmenin yolu, ABD ile siyasi bir mücadele başlatmak ve onu bulunduğu konumdan düşürmekten geçmektedir. Aksi hâlde doların hâkimiyetinden ve rezerv para olmasından kurtulmak pek mümkün değildir.

Son zamanlarda doların hâkimiyetine çözüm olması düşüncesiyle bazı devletlerin yerli para kullanma yönünde söylem ve girişimleri söz konusu olmaktadır. Mesela, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Devlet olarak alacağımız tedbirler üzerinde bakanlarımız çalışıyor. Ticaretimizi yerli para üzerinden yapmaya hazırlanıyoruz!" sözleriyle bu yönde sergilenen çabalara atıfta bulunmuştur. Lakin bu söylemler sorunun gereğince tespit edilmediğini göstermektedir. Nitekim dolardan kaynaklanan krizler paranın altına endeksli olmamasından kaynaklanmaktadır. Dolardan kurtularak yerel paraları dış ticarete kullanmak sadece dolar sorununu belki kısmen ortadan kaldıracaktır, lakin asıl sorun olan kâğıt para sistemi devam edeceğinden enflasyon ve hayat pahalılığı baki kalacaktır.

Altının dolar karşısındaki dolayısıyla hemen hemen tüm kâğıt paralar karşısındaki üstünlüğü rakamlarla açıkça tespit edilebilmektedir. 1944 yılında 1 ons altın 35 dolar iken Nisan 2022'de 1 ons altın 1.900 dolar seviyelerindedir. Yani en güçlü para olarak gösterilen dolar bile yaklaşık 78 sene içerisinde %5428 değer kaybetmiştir. Aynı yıl Türkiye'de 1 gram altın 5 TL iken bugün ise 900 TL civarındadır. İdari olarak atılan sınırları da eklediğimizde 1 gram altın 900 milyon liradır. 78 yılda Türk lirasının altın karşısındaki değer kaybı %180 milyondur.

6 <https://www.ft.com/content/eda8f512-eaae-11df-b28d-00144feab49a>

Dünyanın şu anda karşı karşıya kaldığı parasal sorunları ve şiddetli enflasyonu ortadan kaldıracak, parada istikrar sağlayabilecek, değişim kurlarını sabitleştirecek, devletlerarası ticareti geliştirebilecek tek güç altın para sistemidir.

Altına dayalı para sistemi İslâm'ın emrettiği sistemdir. Nitekim müçtehit âlimlere göre Allah *Subhânehû ve Teâlâ'nın* [وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ] **“Altın ve gümüşü biriktirerek onu Allah yolunda harcamayanları elem verici bir azapla müjdele.”**⁷ ayetindeki “altın ve gümüş”ten kasıt, paradır. Aynı şekilde Allahu Teâlâ, parada zekâtı farz kılarlarken bu farziyeti altın ve gümüş üzerine tahakkuk ettirerek zekât için altın ve gümüşü nisab tayin etmiştir. Dolayısıyla paranın zekâtının altın ve gümüş ile ifade edilmesi, paranın altın ve gümüş olduğunu ortaya koyar. İslâm'da diyetler de altın ve gümüş karşılığı olarak belirlenmiştir.

İşte tüm bu deliller, İslâm'da paranın altın ve gümüş olduğunu göstermektedir. Bu sistemi uygulamak hem iktisadi açıdan hem de şer'î açıdan bir zorunluluktur.

Altına dayalı para sistemi, altın veya gümüşün ayrı ayrı para birimi olarak kullanıldığı “tek maden sistemi” veya altının gümüşle birlikte kullanıldığı “çift maden sistemi” şeklinde uygulanabilir. Buna ilave olarak çift maden sistemi, maden kapasitesinin artmasına bağlı olarak paranın toplam arzının daha fazla olmasını sağlar.

Altına ve gümüşe dayalı para sistemlerinde enflasyonun olmadığını geçmiş dönemleri incelediğimizde açıkça görmekteyiz. 1796-1799 yılları arasında İstanbul'da İsveç elçiliği yapmış olan D'ohson, *“Osmanlı'da enflasyon var mıydı?”* sorusunun cevabını şu anılarıyla cevaplamaktadır: *“Buralarda enflasyon filan olmaz. Yılın birinde %0,6 oranında bir enflasyon oldu da halk 'ne oluyoruz' diye bir sürü kazan kaldırdı.”*⁸

Yine Osmanlı arşivleri üzerinde yapılan kapsamlı bir araştırma sonucuna göre 1469 yılından 1914 yılına kadar tüketici fiyatlarındaki enflasyonun yıllık artış hızı yaklaşık olarak %1,3 gibi bir rakamdır.⁹ Osmanlı gibi tarihi savaşlarla dolu bir devlette %1,3 enflasyon olması, altın ve gümüş sisteminin istikrarını göstermektedir. Uzmanlar, Osmanlı'daki bu %1,3 enflasyonun başlıca sebebinin de altın ve gümüş sikkelerinin deforme olmasından ve devletin çeşitli sebeplerle uyguladığı tağşiş politikalarından kaynaklandığını söylemektedir.

Almanya	3.363 ton	ABD	8.133,5 ton	Arjantin	56,8 ton
Avusturya	280,0 ton	Belarus	43,6 ton	Belçika	227,4 ton
Birleşik Krallık	310,3 ton	Bolivya	42,5 ton	Brezilya	67,2 ton
Bulgaristan	40,3 ton	Cezayir	173,6 ton	Çin	1.950,6 ton
Danimarka	66,5 ton	Endonezya	78,1 ton	Filipinler	196,3 ton
Finlandiya	49,1 ton	Fransa	2.435,8 ton	Güney Afrika	125,3 ton
Hindistan	557,8 ton	Hollanda	612,5 ton	Irak	89,8 ton
İspanya	281,6 ton	İsveç	125,7 ton	İsviçre	1.040,0 ton
İtalya	2.451,8 ton	Japonya	765,2 ton	Kazakistan	254,7 ton
Kore	104,4 ton	Kuveyt	79,0 ton	Libya	116,6 ton
Lübnan	286,8 ton	Meksika	120,6 ton	Mısır	75,6 ton
Pakistan	64,5 ton	Polonya	102,9 ton	Portekiz	382,5 ton
Romanya	103,7 ton	Rusya	2.300 ton	Singapur	127,4 ton
Suudi Arabistan	322,9 ton	Tayland	152,4 ton	Türkiye	583 ton
Ürdün	38,3 ton	Venezuela	188,9 ton	Yunanistan	112,8 ton

7 Tevbe Suresi 34

8 Prof. Orhan Çeker'in sosyal medya hesabından alınmıştır.

9 Prof. Dr. Şevket Pamuk; <https://sarkac.org/2019/06/osmanlida-enflasyon/>

10 <https://www.sabah.com.tr/galeri/dunya/dunya-altin-konseyi-acikladi-hangi-ulkede-ne-kadar-altin-var-turkiye-de-listede>

Türkiye Merkez Bankası, 2021 yılı başında 752 ton şu an ise 671 ton altın stokunun bulunduğunu açıklamıştır. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bizzat yaptığı açıklamayla yastık altında 280 milyar dolar değerinde 5 bin ton altının olduğu bilinmektedir.¹¹

Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere hemen hemen her ülkede tedavüle sürülebilecek miktarda altın stoku bulunmaktadır.

17 Aralık 2021 itibarıyla Türkiye'de piyasada dolaşan nakit para miktarı 236 milyar 572 milyon 109 bin liradır. Vadesiz hesaplarda 451 milyar 111 milyon 792 bin lira, vadeli hesaplarda ise 1 trilyon 317 milyar 747 milyon 235 bin lira kaydi para bulunmaktadır. Toplam para arzı¹² 2 trilyon 5 milyar 431 milyon 136 bin liradır. Ancak vadeli hesaplardaki para, piyasada dolaşan para değildir; kaydi para olarak durmaktadır. Para arzında herhangi bir sıkıntı yaşanmaması için lazım olan para miktarı maksimum 687 milyar 683 milyon 901 bin liradır.¹³

Türkiye'de dolaşımda bulunan para miktarına göz attığımızda merkez bankası altın stokunun bu miktarı çok rahat karşıladığı açıkça görülmektedir. Yastık altındaki altınlar ise kaydi paraları bile fazlasıyla karşılamaktadır.

Üretim Maliyetlerinin Düşürülmesi

Bir mal veya hizmeti üretmek veya satmak için, doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak yapılan masrafların tümü o malın maliyetidir. Bu maliyetleri şu şekilde tasnif edebiliriz:

- 1- Direkt ilk madde ve malzeme giderleri
- 2- Direkt işçilik giderleri
- 3- Genel üretim giderleri

Hammadde giderlerinde kısa vadede çözüm üretmek belki zor olabilir. Zira hammadde giderlerini azaltmanın temel prensibi teknolojiye dayalı ağır sanayi hamlesi gerçekleştirmekten geçmektedir.

Ancak iş yeri kira giderleri, telefon, internet, su, doğalgaz ve elektrik giderleri, personele dair giderler, ulaşım giderleri, kazanca ilişkin diğer vergi giderleri, SGK primi ödemeleri gibi direkt işçilik giderleri ve genel üretim giderleri başlığı altında maliyetler ciddi oranda düşecektir. Çünkü -ileride de izah edeceğimiz üzere- hem stopaj, katma değer, gelir vergisi gibi birçok vergi kaleminin kaldırılması hem de faturalarda önemli ölçüde bir düşüş yaşanacağı için maliyetler düşecek, bu da doğal bir seyir olarak fiyatların düşmesini beraberinde getirecektir.

Stokçuluk

Stokçuluk yani ihtikâr, ileride daha fazla fiyatla satabilmek için mal ve eşyayı piyasadan toplayıp depolayarak darlık ve malın kıtlığı zamanlarında pahalılaşmasını beklemektir. Stokçuluğun bir başka şekli de, üretilen sanayi mallarının bir kısmının piyasada az bulunur olma-

¹¹ <https://www.yenisafak.com/ekonomi/dovizden-sonra-bir-hamle-de-altina-geliyor-piyasa-degeri-280-milyar-dolar-3726753>

¹² "Para arzı" veya "para stoku" kısaca, bir ekonomide dolaşan toplam para miktarını belirten terimdir. Kâğıt ve madeni paralara ek olarak bankalardaki mevduatlar da dâhil edilmektedir. Ekonomi literatüründe "Money" anlamında "M (M0, M1, M2, M3)" harfi ile gösterilir. (M0 = Dolaşımdaki Para - Banka Kasalarındaki Para. M1 = M0 + TL ve YP (Yabancı Para) Vadesiz Mevduat. M2 = M1 + TL ve YP Vadeli Mevduat.)

¹³ M1 ve M2 para arzında konu itibarıyla YP'lar dikkate alınmamıştır.

sından faydalanarak yapılanıdır.¹⁴ Yapılan işlemin stokçuluk sayılması için stok edilen mala karşı halkın aşırı ihtiyacının söz konusu olması gerekir. Bu şartlar gerçekleştiğinde stokçuluk fiili meydana gelir. Eğer halk istediği malı istediği miktarlarda zorlanmadan satın alabiliyorsa zaten pahalı satmak için mal toplamanın ve stoklamanın bir anlamı olmayacaktır. Bundan dolayı stokçuluğun şartı sadece piyasadan mal toplamak değil, bilakis daha pahalı satabilmek amacı ile malı piyasadan toplamaktır.

Stokçuluk İslâm'da haram kılınmıştır. Nebî Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: [لا يَحْتَكِرُ إِلَّا خَاطِيٌّ] *"Ancak günahkâr kişi ihtikâr (stokçuluk) yapar."*¹⁵

Haram kılınan her şeyin dünya ve ahirette bir cezası vardır. İslâm hukukuna göre gıda maddesini veya bir başka maddeyi stoklayan kimse, çeşitli cezalarla cezalandırılır ve stokladığı malı satışa sunmaya zorlanır.¹⁶

Stokçuluk, Türk Ceza Kanunu'na göre de suçtur. Bu suç, TCK 240. maddesinde *"Belli bir mal veya hizmeti satmaktan kaçınarak kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkmasına neden olan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."* şeklinde tarif edilmiştir. 28 Mayıs 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan *"Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yönetmeliği Denetim ve Ceza Hükümleri"* bölümünde yer alan maddeye göre; *"olağanüstü hâl, afet ve ekonomik dalgalanma dönemleri ile diğer acil durumlarda üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin fahiş fiyat artışı ve stokçuluk uygulamalarının tespit edilmesi hâlinde bu faaliyetleri yapan kişi ve kurumlara fiyat artışı için on bin Türk Lirası'ndan yüz bin Türk Lirası'na, stokçuluk için elli bin Türk Lirası'ndan beş yüz bin Türk Lirası'na kadar idari para cezası Kurul tarafından verilir."* denilmektedir. Ancak bu kanun da diğer kanunlar gibi zengin, servet sahipleri için geçerli değildir. Zira onlar, hiçbir kanunla sınırlı değildir. Kapitalist sistemde kanunlar sadece zayıflar içindir!

Stokçulukla sert bir şekilde mücadele edilmeli, kanunlar uygulanmalı ve hatta ceza-i müeyyideler arttırılmalıdır.

Enflasyon ve hayat pahalılığının ortaya çıkmasına sebep olan faktörler ve çözümleri kısaca şöyledir:

1- Yukarıda da izah ettiğimiz gibi paranın değer kaybetmesi ve enflasyonun en önemli sebebi, doların rezerv para kabul edildiği kâğıt para sistemidir. İtibari kâğıt para sisteminde Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler faizle paralarının değerlerini korumaya çalışmakta bu da doğal olarak bir dizi iktisadi olumsuzluklara ve hayat pahalılığına sebebiyet vermektedir. Öyleyse altın para sistemine dönüş kaçınılmazdır. Zira insanlık tarihi boyunca altının gördüğü itibarı hiçbir maden görmemiştir. Altının zati bir kıymeti vardır ve bu asla değişmez. Altına dayalı para sisteminde, "kur farkı" diye bir şey olmayacak ve para kıymetini korumaya devam edecektir. Paranın değerindeki bu istikrar aynı zamanda fiyat istikrarıdır. Merkez Bankası fiyat istikrarını sağlamak için faizleri indirip yükseltmektedir. Oysa altına dayalı para sisteminde böyle bir ihtiyaç yoktur. Kullanıldığı dönemlerde sebatı ve istikrarı sağlamış, refaha ve kalkınmaya neden olmuştur. Fakat naibe kâğıt paraların¹⁷ dışındaki kâğıt paraların basımındaki genişleme nedeniyle dünya ekonomik ve mali krizlere sahne olmuş, enflasyon

¹⁴ Takiyuddin en Nebhani, *İslâm'da İktisat Nizamı, Köklü Değişim Yayıncılık Syf 244*

¹⁵ Sahih-i Müslim, *Kitâbu'l Müsâkât, H. No: 1605*

¹⁶ İslâm'da Ukûbât Nizâmı, *AbdurRahman el-Maliki, Köklü Değişim Yayıncılık Syf 265*

¹⁷ Altına dayalı kâğıt para

artışı ve kâğıt paranın alım gücünde sürekli düşüşler yaşanmıştır. Geline nokta itibariyle ABD'den başka mevcut para sisteminden memnun olan bir ülke kalmamıştır. Herkes bu sistemden mustarıptır ve değişmesini beklemektedir. Bu konu hakkında atılacak bir adım birçok ülkenin de katılacağı altına dayalı para sistemine geçişi sağlayacaktır.

2- Devlet, işletme sahiplerinin adeta gizli bir ortağıdır. Kâr elde edip etmediğine bakmaksızın vergi almakta, kâr elde ediyorsa neredeyse yarısına ortak olmaktadır. İşletmelerin giderlerinin büyük bir kısmı, devlete ödediği paralardır. SGK, vergi, harç, stopaj, elektrik, su, doğalgaz derken işletme maliyetleri yükselmekte bu da fiyatlara yansımaktadır. Devlet, işletme sahiplerinden, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerden elini çekmelidir. İleride açıklayacağımız üzere başka gelir kaynaklarıyla ihtiyaçlarını karşılamalıdır.

3- Malların fiyatının yükselmesinin en önemli sebebi ise ekonomimizin ithalata dayalı olması ve döviz kurundaki artıştan maliyetlerin olumsuz yönde etkilenmesidir. Devletin kendi giderlerini karşılayabilmesi adına koyduğu yüksek vergiler de buna dâhil edilince maliyetler daha da yükselmekte, doğal olarak üretim yapmak cazibesini yitirmektedir. Artık günümüz Türkiye'sinde en basit ürünler ve hatta gıda ürünleri bile ithal edilmektedir. Bu durum cari açığı büyütmede, ödemeler dengesini bozmakta ve giderleri karşılamak adına faizle borçlanmaya neden olmaktadır. Dolayısıyla ithalata dayalı ekonomiden üretime dayalı ekonomiye geçilmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur.

4- Üretimin maliyetli ve riskli olması, genellikle insanları kolay olanı tercih ederek paradan para kazanma yollarına sevk etmektedir. Bu tercih "finans ekonomisi" adında bir sektör oluşturmuş ve bu yöndeki tercihlerin artmasından dolayı da en fazla kârı finans kurumları elde eder olmuştur. Ülkemizde en çok kâr elde eden şirketlerin tarım, sanayi ve ticaret şirketleri yerine bankalar olması, bu acı ve tehlikeli gerçeği gözler önüne sermektedir. Faiz, borsa, kripto para, üretimi sekteye uğratan, reel ekonominin yanında sanal bir finans ekonomisi oluşturan unsurlardır. Üretimi, istihdamı zaafa uğratan; faiz, borsa ve kripto para kaldırılmalı, yasaklanmalıdır. Zira üretimin az olması, fiyat mekanizmasında dalgalanmalara ve pahalılığa sebebiyet vermektedir.

5- Stokçuluk her ne kadar kanunen yasak olmuş olsa da fiilen varlığını sürdürmektedir. Stokçuluğa karşı savaş açılmalı ve sert tedbirler alınmalıdır.